

Štvrtok 15. decembra 2016

P8_TA(2016)0507

Masové hroby v Iraku**Uznesenie Európskeho parlamentu z 15. decembra 2016 o masových hrobách v Iraku (2016/3028(RSP))**

(2018/C 238/11)

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje uznesenia z 27. októbra 2016 o situácii v severnom Iraku/Mosule⁽¹⁾, z 27. februára 2014 o situácii v Iraku⁽²⁾, z 18. septembra 2014 o situácii v Iraku a Sýrii a ofenzíve IŠ vrátane prenasledovania menšín⁽³⁾, z 12. februára 2015 o humanitárnej kríze v Iraku a Sýrii, najmä v súvislosti s IŠ⁽⁴⁾, z 12. marca 2015 o nedávnych útokoch a únosoch zo strany ISIS/Dá'iš na Blízkom východe zameraných predovšetkým proti Asýrčanom⁽⁵⁾ a zo 4. februára 2016 o systematickom masovom vyvražďovaní náboženských menšín zo strany tzv. ISIS/Dá'iš⁽⁶⁾,
- so zreteľom na závery Rady z 23. mája 2016 o regionálnej stratégii EÚ pre Sýriu a Irak, ako aj pre hrozbu, ktorú predstavuje Dá'iš, zo 14. decembra 2015 o Iraku, zo 16. marca 2015 o regionálnej stratégii EÚ pre Sýriu a Irak, ako aj pre hrozbu ISIS/Dá'iš, z 20. októbra 2014 o kríze ISIS/Dá'iš v Sýrii a Iraku, zo 14. apríla 2014 a 12. októbra 2015 o Sýrii a z 15. augusta 2014 o Iraku a závery Európskej Rady z 30. augusta 2014 o Iraku a Sýrii,
- so zreteľom na vyhlásenia podpredsedníčky Komisie/vysokkej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP) o Iraku a Sýrii,
- so zreteľom na správu Úradu vysokého komisára OSN pre ľudské práva a misie OSN pre pomoc Iraku (UNAMI) z augusta 2016 s názvom Žiadosť o zodpovednosť a ochranu: jezidi, ktorí prežili zverstvá páchané ISIL-om,
- so zreteľom na Rímsky štatút Medzinárodného trestného súdu, prijatý v roku 1998, a jeho ustanovenia o jurisdikcii v súvislosti so zločinom genocídy, zločinmi proti ľudskosti, vojnovými zločinmi a zločinom agresie;
- so zreteľom na dohodu o partnerstve a spolupráci medzi EÚ a Irackou republikou;
- so zreteľom na rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 2253 (2015),
- so zreteľom na Chartu Organizácie Spojených národov,
- so zreteľom na svoje rozhodnutie udeliť Sacharovovu cenu za slobodu myslenia za rok 2016 irackým jezidským aktivistkám a bývalým zajatkyniam ISIS/Dá'iš, Nádji Murádovej a Lamjî'Hadží Bašárovej,
- so zreteľom na článok 135 ods. 5 a článok 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,

⁽¹⁾ Prijaté texty, P8_TA(2016)0422.⁽²⁾ Prijaté texty, P7_TA(2014)0171.⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 234, 28.6.2016, s. 25.⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 310, 25.8.2016, s. 35.⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 316, 30.8.2016, s. 113.⁽⁶⁾ Prijaté texty, P8_TA(2016)0051.

Štvrtok 15. decembra 2016

- A. keďže ISIS/Dá'iš v auguste 2014 zaútočil na jezídске komunity v okolí mesta Sindžár v irackej ninivskej provincii, pričom údajne zabil tisíce obyvateľov; keďže po tom, čo sa kurdské jednotky v decembri 2014 opätovne zmocnili oblastí na severe od hory Sindžár, bolo objavených niekoľko masových hrobov; keďže po tom, čo sa kurdské jednotky v polovici novembra 2015 opätovne zmocnili mesta Sindžár, boli objavené ďalšie popraviská a jednoznačne masové hroby;
- B. keďže cieľom krutostí, ktoré vykonával ISIS/Dá'iš systematickým a rozšíreným spôsobom, bolo zničiť príslušníkov jezídскеj komunity; keďže podľa medzinárodného práva, konkrétne podľa článku II dohovoru OSN z roku 1948 o predchádzaní a trestaní zločinu genocídy, sa takéto krutosti považujú za genocídu;
- C. keďže k Európskemu parlamentu, ktorý 4. februára 2016 uznal, že ISIS/Dá'iš pácha genocídu na kresťanoch, jezídoch a iných osobách patriacich k náboženským a etnickým menšinám, sa pridali Rada Európy, ministerstvo zahraničných vecí Spojených štátov, Kongres Spojených štátov, parlament Spojeného kráľovstva, austrálsky parlament a ďalšie národné a medzinárodné inštitúcie, ktoré uznali, že medzi krutosti, ktoré organizácia ISIS/Dá'iš pácha na náboženských a etnických menšinách v Iraku, patria vojnové zločiny, zločiny proti ľudskosti a genocída;
- D. keďže Ninivská planina, Tal Afar s Sindžár, ako aj celý širší región, boli od dávna pôvodnou domovinou kresťanov (Chaldejcov/sýrskych Aramejcov/Asýrčanov), jezídov, sunnitských a šiítskych Arabov, Kurdov, Šabakov, Turkménov, Kakajov, Sabejcov/Mandéancov a iných, kde aj napriek obdobiam vonkajšieho násillia a prenasledovania po stáročia žili v duchu všeobecného pluralizmu, stability a komunálnej spolupráce do začiatku tohto storočia a okupácie veľkej časti tohto regiónu zo strany organizácie ISIS/Dá'iš v roku 2014;
- E. keďže od 27. októbra 2016 príslušníci ISIS/Dá'iš premiestnili unesené ženy vrátane jezídskych žien do miest Mosul a Tel Afar; keďže niektoré ženy boli údajne „distribúované“ bojovníkom ISIS/Dá'iš, zatiaľ čo iným oznámili, že budú sprevádzať konvoje ISIS/Dá'iš;
- F. keďže ochrana, zachovanie a analýza všetkých masových hrobov v Iraku, ako aj v Sýrii, sú nevyhnutné, aby sa zhromaždili a zachovali dôkazy o genocíde, vojnových zločinoch a zločinoch proti ľudskosti páchaných bojovníkmi ISIS/Dá'iš, a aby bolo možné postaviť páchateľov trestných činov pred súd; keďže príbuzným obetí by sa mala poskytnúť psychologická a logistická podpora;
- G. keďže niekoľko miestnych organizácií dokumentuje zločiny, ktoré páchali bojovníci ISIS/Dá'iš proti jezídскеj komunite, no ich kapacita je obmedzená; keďže podľa medzinárodných organizácií pre ľudské práva ako Human Rights Watch v tejto oblasti nebola vykonaná žiadna práca zo strany medzinárodných súdnych znalcov, a to i napriek politickej podpore misie zo strany rôznych krajín vrátane USA a Nemecka;
- H. keďže vysoký komisár OSN pre ľudské práva 11. novembra 2016 uviedol, že „iracká vláda môže zabezpečiť spravodlivosť a položiť základy pre trvalý mier v krajine, a to tak, že postúpi situáciu v Iraku Medzinárodnému trestnému súdu, zverí medzinárodné trestné činy do jurisdikcie irackých súdov, zreformuje systém trestného súdnictva a posilní kapacitu súdnych úradníkov, aby mohli zdokumentovať a vyšetrovať trestné činy a stíhať páchateľov; v prípade, ak tak neurobí, môže to vážne ohroziť dlhodobý mier a bezpečnosť, ktoré si občania Iraku zaslúžia“;
- I. keďže iracká armáda s podporou globálnej koalície proti ISIS/Dá'iš a síl pešmergov kurdskej regionálnej vlády (KRG) spustila operáciu na oslobodenie Mosulu, druhého najväčšieho irackého mesta, a ďalších častí irackého územia, ktoré ešte stále okupuje ISIS/Dá'iš;
1. jednoznačne odsudzuje, že ISIS/Dá'iš naďalej pácha krutosti a zjavne porušuje medzinárodné humanitárne právo a právo v oblasti ľudských práv; je silne znepokojený, že v Iraku a Sýrii sa odhaľujú stále nové masové hroby, ktoré sú dôkazom teroru páchaného príslušníkmi ISIS/Dá'iš; vyjadruje sústrasť všetkým tým, ktorí sú v Iraku a ktorí stratili svojich príbuzných v dôsledku zločinov proti ľudskosti a vojnových zločinov páchaných príslušníkmi ISIS/Dá'iš a jeho spojencami;

Štvrtok 15. decembra 2016

2. naliehavo vyzýva medzinárodné spoločenstvo, najmä Bezpečnostnú radu OSN, aby považovali nájdené masové hroby v Iraku za ďalší dôkaz genocídy a postavili ISIS/Dá'iš pred Medzinárodný trestný súd;
3. vyzýva iracké orgány vrátane kurdskej regionálnej vlády, aby urýchlili podnikli kroky na ochranu lokalít v okolí hory Sindžár, kde sa nachádzajú hroby, ktoré sa stali prístupnými po tom, čo bola oblasť oslobodená od ISIS/Dá'iš, a aby prijali všetky ďalšie potrebné opatrenia na zachovanie dôkazov o vojnových zločinoch a zločinoch proti ľudskosti páchaných ISIS/Dá'iš s cieľom zabezpečiť zodpovednosť;
4. vyzýva iracké orgány, aby prizvali medzinárodných súdnych znalcov vrátane tých, ktorí majú skúsenosti s prácou s trestným tribunálom, s cieľom zmapovať všetky masové hroby a pomôcť zachovať a analyzovať dôkazy získané v novo dostupných masových hroboch, keďže počas exhumácií bez súdnych znalcov sa môžu zničiť kritické dôkazy a identifikácia obetí sa môže značne skomplikovať;
5. vyzýva EÚ, jej členské štáty a ďalších možných medzinárodných darcov, aby v plnej miere podporili irackú vládu pri vytváraní ľudských zdrojov a infraštruktúry, ktoré sú potrebné na účely zachovania a analýzy dôkazov, ktoré by mohli byť rozhodujúce, pokiaľ ide o budúce národné a medzinárodné procesy týkajúce sa zodpovednosti so zameraním na vojnové zločiny, zločiny proti ľudskosti a genocídu;
6. je osobitne znepokojený situáciou žien a detí v konflikte, najmä jezidských žien a detí, ktoré sú obeťami prenasledovania, popráv, mučenia, sexuálneho vykorisťovania a ďalších krutostí; trvá na tom, že je potrebné sprístupniť celý rad lekárskeho služieb, a to najmä obetiam znásilnenia; naliehavo žiada EÚ a jej členské štáty, aby úzko spolupracovali so Svetovou zdravotníckou organizáciou (WHO) a podporovali ju v tejto veci; vyzýva na okamžité prepustenie všetkých žien a detí, ktoré sú zadržované ISIS/Dá'iš;
7. opakovane pripomína svoju plnú podporu irackej armáde, armádam globálnej koalície proti ISIS/Dá'iš, silám pešmergov kurdskej regionálnej vlády a ich spojencom v snahe oslobodiť Mosul a iné časti krajiny od ISIS/Dá'iš, zároveň vyjadruje podporu nezávislosti, územnej celistvosti a suverenity Iraku;
8. pripomína, že iracké orgány musia prijať konkrétne kroky na ochranu civilistov počas kampane vrátane prijatia všetkých možných preventívnych opatrení, aby sa zabránilo civilným obetiam a porušovaniu ľudských práv počas útoku; zdôrazňuje, že ozbrojené sily v teréne musia počas operácií dodržiavať medzinárodné humanitárne právo a medzinárodné právo v oblasti ľudských práv;
9. vyjadruje svoju podporu Irackej republike a jej obyvateľstvu uznaním politicky, spoločensky a ekonomicky životaschopnej a udržateľnej provincie na Ninivskej planine a v regiónoch Tal Afar a Sindžár v súlade s právoplatnými prejavmi regionálnej autonómie, ako to zaručuje iracká ústava;
10. zdôrazňuje, že právo na návrat vysídlených pôvodných obyvateľov z Ninivskej planiny, Tal Afaru a Sindžáru – z ktorých mnohí sú vysídlení v rámci Iraku – do domoviny ich predkov, by malo byť politickou prioritou irackej vlády a podporovať by ju mali EÚ, jej členské štáty, ako aj medzinárodné spoločenstvo; zdôrazňuje, že s podporou vlády Irackej republiky a kurdskej regionálnej vlády by sa týmto národom mali v plnej miere zaručiť ľudské práva vrátane politickej rovnosti, ako aj vlastnícke práva, ktoré by mali mať prednosť pred akýmkoľvek vlastníckymi nárokmi iných osôb;
11. naliehavo vyzýva Irak, aby sa stal členom Medzinárodného trestného súdu, aby bolo možné stíhať ISIS/Dá'iš za vojnové zločiny, genocídu a zločiny proti ľudskosti;
12. vyzýva medzinárodné spoločenstvo vrátane členských štátov EÚ, aby postavili pred spravodlivosť členov ISIS/Dá'iš v ich jurisdikcii, a to aj uplatňovaním zásady univerzálnej súdnej právomoci;
13. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokéj predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, osobitnému zástupcovi Európskej únie pre ľudské práva, vládam a parlamentom členských štátov, irackej vláde a parlamentu a regionálnej vláde Kurdistanu.